

GVYVĖS
MOKSLŲ
LABORATORIJA

Mielių lenktynės

Klasė 7-8, 9-10 (I-II gimnazijos kl.) **Trukmė** 3 akad. val. **Kodas** BIO-009

Raktiniai žodžiai Mielės, kvėpavimas, CO₂, priklausomi ir nepriklausomi kintamieji, vidurkis, CO₂ gaudyklės.

Anotacija CO₂ dujos, kurias kvėpuodami išskiria stuburiniai gyvūnai, yra vienas iš signalų, pagal kurį kraujasiurbiai vabzdžiai suranda auką. Norėdami kontroliuoti tokių vabzdžių gausumą, mokslininkai siūlo panaudoti CO₂ gaudyklės. Tokioms gaudyklėms reikalingos nuolat išsiskiriančios CO₂ dujos, kurios priviliotų vabzdžius. Gal tam galėtų būti panaudotos mielės, kurios, skaidydamos angliavandenius, išskiria CO₂?

Praktinės veiklos metu mokiniai tyrinės mielių kvėpavimą, ieškos atsakymų į klausimus, kokia temperatūra yra optimali mielių dauginimuisi, o kokiai temperatūrai esant mielių kvėpavimas beveik nevyksta. Sužinos, kad be temperatūros, mielių dauginimuisi svarbus ir energijos šaltinis.

Tikslas **Teminis tikslas:**

Įvertinti temperatūros ir išskiriamo anglies dioksido (CO₂) koncentracijos ryšį bei nustatyti mielių augimui ir dauginimuisi tinkamiausią temperatūrą ir energijos šaltinį.

Didaktinis tikslas:

Supažindinti mokinius su mielių kvėpavimo procesais.

Uždaviniai Jutikliu pamatuoti CO₂ koncentraciją, kurią išskiria skirtingomis sąlygomis kultivuojamos mielės.

Palyginti mielių kvėpavimo intensyvumą esant skirtingai temperatūrai.

Palyginti mielių kvėpavimo intensyvumą naudojant skirtingus energijos šaltinius.

Parinkti tinkamiausią energijos šaltinį, kuriant uodų gaudyklę mielių pagrindu.

Ryšys su BUP **Pasiekimų sritys**

BIOLOGIJA

Gamtamokslinis komunikavimas (B1) Skiria ir tinkamai vartoja biologijos ir kitų gyvybės mokslų sąvokas, terminus, simbolius, matavimo vienetus. **Gamtamokslinis tyrinėjimas** (C4) Atlieka tyrimą: saugiai naudodamasis priemonėmis ir medžiagomis atlieka numatytas tyrimo veiklas, tikslingai stebi vykstančius procesus ir fiksuoja pokyčius. (C6) Formuluoja išvadas atsižvelgdamas į tyrimo hipotezę, apmąsto atliktas veiklas.) **Gamtos objektų ir reiškinių pažinimas** (D3) Aiškina reiškinių dėsningumus, atpažįsta priežasties ir pasekmės ryšius.

Mokymosi turinys

Ląstelės – pagrindinis gyvų organizmų struktūrinis vienetas. Ląstelių dalijimasis: tyrinėjant vienląsčius grybus – mieles, mokomasi paaiškinti nelytinį dauginimąsi pumpuravimo būdu.

Medžiagų apykaita: apibūdina anaerobinį kvėpavimą kaip energijos susidarymo būdą nesant deguonies ir nurodyti šių procesų svarbą žmogui.